EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2015 07 17
COM(2015) 349 final

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

dėl Italijos pažangos susigrąžinant papildomą pieno gamintojų mokestį, nustatytą laikotarpiui nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., apie kurią ji pranešė Komisijai ir Tarybai, įvertinimo

(remiantis Tarybos sprendimo 2003/530/EB 3 straipsniu)

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

dėl Italijos pažangos susigrąžinant papildomą pieno gamintojų mokestį, nustatytą laikotarpiui nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., apie kurią ji pranešė Komisijai ir Tarybai, įvertinimo

(remiantis Tarybos sprendimo 2003/530/EB 3 straipsniu)

Ši vertinimo ataskaita parengta remiantis 2003 m. liepos 16 d. Tarybos sprendimo 2003/530/EB dėl pagalbos, kurią Italijos Respublika ketina teikti savo pieno gamintojams, suderinamumo su bendrąja rinka (toliau – Tarybos sprendimas), 3 straipsniu, pagal kurį kompetentingos Italijos institucijos turi kasmet Tarybai ir Komisijai pateikti ataskaitą apie pažangą, padarytą susigrąžinant sumą, kurią gamintojai turi sumokėti kaip papildomą laikotarpiui nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m. nustatytą mokestį.

Pagal Tarybos sprendimo 1 straipsnį pagalba, kurią Italijos Respublika teikia pieno gamintojams, pati sumokėdama Europos Sąjungai sumą, kurią jie turi sumokėti Europos Sąjungai kaip papildomą pieno mokestį, nustatytą laikotarpiui nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., ir leisdama tiems gamintojams per keletą metų sumokėti skolą kaip atidėtą mokėjimą be palūkanų, išimties tvarka laikoma suderinama su bendrąja rinka su sąlyga, kad:

– gamintojai grąžina visą sumą, kasmet sumokėdami po lygią dalį, ir

– grąžinimo laikotarpis neviršija 14 metų, skaičiuojant nuo 2004 m. sausio 1 d.

Pagal Tarybos sprendimo 2 straipsnį pagalba suteikiama su sąlyga, kad Italija Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondui (EŽŪOGF, šiandien – Europos žemės ūkio garantijų fondas, EŽŪGF) praneša apie visą atitinkamam laikotarpiui skirto papildomo mokesčio sumą ir kad ji atitinkamai iš 2003 m. lapkričio mėn., 2004 m. lapkričio mėn. ir 2005 m. lapkričio mėn. EŽŪOGF finansuojamų išlaidų išskaito negrąžintą skolą trimis lygiomis metinėmis dalimis. Italija 2003 m. rugpjūčio 26 d. raštu tinkamai pranešė apie visą atitinkamam laikotarpiui skirtą papildomo mokesčio sumą. Likusi negrąžintos skolos dalis buvo tinkamai išskaityta iš atitinkamai 2003 m., 2004 m. ir 2005 m. lapkričio mėn. EŽŪOGF finansuojamų išlaidų.

Pagal Tarybos sprendimo 3 straipsnio nuostatas kompetentingos Italijos valdžios institucijos Tarybai ir Komisijai turi kasmet pateikti ataskaitą apie pažangą, padarytą susigrąžinant sumą, kurią gamintojai turi sumokėti kaip papildomą mokestį, nustatytą prekybos metams nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m.

Pagal šią nuostatą Italijos valdžios institucijos 2014 m. lapkričio 13 d. AGEA mokėjimo agentūros (it. *Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura*) raštu Komisijai pateikė dešimtą ataskaitą apie dalinę 2013 m. įmoką.

Šioje ataskaitoje pateikiamas Komisijos atliktas Italijos institucijų pristatytos 2013 m. pažangos, susijusios su papildomo mokesčio susigrąžinimu tiek už Tarybos sprendime nurodytus septynerius, tiek su jame nenurodytus metus, įvertinimas.

Mokesčio mokėjimas pagal 2003 m. mokėjimo dalimis priemonę

Tarybos sprendimas, kuriuo Italijai leista už pieno gamintojus į Sąjungos biudžetą sumokėti papildomą mokestį, pirmosios ataskaitos Tarybai teikimo metais (2005 m.) buvo taikomas 25 123 pieno gamintojams, privalantiems sumokėti mokestį. 2013 m. tokių gamintojų buvo 21 819.

Iš visų gamintojų, dėl kurių teikiama ataskaita ir kurie turėjo mokėti papildomą mokestį septynerius Tarybos sprendime numatytus prekybos metus, 15 431 gamintojas pasirinko 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą. 15 431 mokėjimo dalimis sistemą pasirinkęs gamintojas 2004 m., prieš pirmos įmokos mokėjimą, iš viso turėjo sumokėti 345 mln. EUR, t. y. apie ketvirtadalį visos gamintojų, kurie nesutiko dalyvauti mokėjimo dalimis sistemose, nesumokėto mokesčio sumos. Todėl panašu, kad šią sistemą daugiausia pasirinko gamintojai, kurių individualios gamybos perviršis yra nedidelis. Kita vertus, gamintojai, kurių individualios gamybos perviršio dalis yra didesnė (apie 8 000 gamintojų, kuriems apskaičiuota 1 mlrd. EUR mokesčių, sumokėtinų per septynerius prekybos metus), nusprendė mokėjimo dalimis sistemoje nedalyvauti. Vis dėlto reikia pažymėti, kad Italijos valdžios institucijos kiekvienais metais gauna naujų paraiškų dėl mokesčio mokėjimo dalimis. 2013 m. užregistruota 160 naujų paraiškų dėl viso 8,7 mln. EUR. Bendra suma pagal mokesčio mokėjimo dalimis schemą – 362,17 mln. EUR.

Iki 2013 m. gruodžio 31 d. dešimtą įmoką (iš viso 26 165 096 EUR) turėjo sumokėti 11 331 gamintojų. Italijos valdžios institucijų atliktų patikrinimų metu nustatyta, kad 2013 m. 11 132 gamintojai tinkamu laiku sumokėjo 25 664 142 EUR įmokų. Tai reiškia, kad mokėdami dešimtą įmoką 98,24 % gamintojų laiku sumokėjo 98,2 % mokesčio. Mokant pirmąsias devynias įmokas, laiku sumokėta atitinkamai 99,6 %, 97,9 %, 99,5 %, 99,7%, 96,4 %, 96,2 %, 90,5 %, 98,3 % ir 96,9 % mokėtinos sumos. Taigi, bendra pirmųjų dešimties įmokų suma sudaro apie 270 739 640 EUR (apie 97,3 % visos mokėtinos įmokų sumos).

Nors šios sumos neabejotinai rodo, kad mokesčio mokėjimo dalimis schemą pasirinkę gamintojai laikosi įsipareigojimų, Komisija mano, kad priemonės, kurių buvo imtasi, kai nebuvo laikomasi nustatyto mokėjimo termino, yra pagrindinis rodiklis, pagal kurį galima spręsti apie Italijos institucijų įsipareigojimą užtikrinti, kad būtų tinkamai laikomasi mokėjimo tvarkos sąlygų ir kad galiausiai būtų surinkta visa mokėtino mokesčio suma.

Apie likusių 199 gamintojų dešimtos įmokos mokėjimus (iš viso 500 948 EUR) duomenų negauta.

Devintos įmokos mokėjimo laikotarpiu 2012 m. pabaigoje įmokų, kurios sudarė 786 682,83 EUR, buvo nesumokėję 285 gamintojai. Remiantis Italijos institucijų pateikta informacija, centrinės institucijos apie visus tokius atvejus pranešė atitinkamoms regionų institucijoms, kad būtų išreikalauta visa mokėtina suma su palūkanomis, netaikant mokėjimo dalimis sistemos. Vėliau paaiškėjo, kad iš 285 gamintojų, kurie laikyti nesumokėjusiais, 191 gamintojai sumokėjo reikiamas sumas. Tačiau 94 gamintojai iš tiesų nesumokėjo devintos įmokos, todėl iš jų atimta galimybė mokėti dalimis ir pradėtos priverstinio išieškojimo procedūros.

Ūkiai, kuriems panaikinta galimybė mokėti dalimis

Gamintojui nesumokėjus nors vienos metinės įmokos, jam nebetaikoma mokėjimo dalimis sistema, todėl reikalaujama, kad jis sumokėtų visą likusią sumą su susikaupusiomis palūkanomis.

Per dešimt metų, praėjusių nuo mokėjimo dalimis sistemos pradžios 2003 m., iš 613 ūkių buvo atimta teisė mokėti dalimis; tai atitinka 22 817 190 EUR bendros skolos pagal mokėjimo dalimis sistemą.

Vis dėlto iš tos sumos 7 128 700 EUR buvo sumokėti prieš atimant tą teisę, o 4 297 074,81 EUR buvo susigrąžinti po teisės panaikinimo, taigi bendra nesumokėta likusio 251 ūkio skola yra 11 391415 EUR.

Iš šių duomenų matyti, kad priemonės, kurių ėmėsi Italijos administracija, kad surinktų mokestį iš gamintojų, kuriems dėl nesumokėtos metinės įmokos nebeleidžiama dalyvauti mokėjimo dalimis sistemoje, nėra pakankamos. Be to, pieno gamintojai turėjo atšaukti teisinius veiksmus Italijos teismuose, kad galėtų dalyvauti mokėjimo dalimis sistemoje. Atsižvelgiant į šį faktą, susigrąžintų sumų stoka turėtų priklausyti ne nuo galimai ilgos teisminių procedūrų trukmės, o greičiau nuo Italijos institucijų nepajėgumo veiksmingai šias sumas susigrąžinti.

Įmokų atidėjimas šešiems mėnesiams ir atidėjimo poveikis valstybės pagalbai

Remdamasi 2010 m. gruodžio 29 d. Italijos įstatymo galią turinčio Sprendimo Nr. 225, kuris po pakeitimų tapo 2011 m. vasario 26 d. Įstatymu Nr. 10, 2 straipsnio 12 dalies k punktu, Italija leido iki 2011 m. birželio 30 d. atidėti 2010 m. įmokos mokėjimą. Šią įmoką pagal Tarybos sprendimu 2003/530/EB patvirtintą 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą iš esmės reikėjo sumokėti iki 2010 m. gruodžio 31 d.

2013 m. liepos 17 d. sprendime C(2013) 4046 *final* Komisija pareiškė, kad pieno mokesčio dalinės įmokos, kurios terminas – 2010 m. gruodžio 31 d., atidėjimas yra su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba. Be to, jos nuomone, šia pagalba buvo pažeistos Tarybos sprendime 2003/530/EB nustatytos sąlygos ir gavėjams, taip atsidūrusiems už leistinų Tarybos nustatytų ribų, suteikta nauja valstybės pagalba, kuri, remiantis Reglamento (EB) Nr. 659/1999 1 straipsnio f punktu, yra neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka.

Sprendime C(2013) 4046 *final* Komisija Italijai nurodė iš pagalbos gavėjų, kuriems mokėjimas buvo atidėtas, susigrąžinti nesuderinamos pagalbos sumą su palūkanomis.

Italija pradėjo administracines pagalbos susigrąžinimo procedūras. Tačiau 2013 m. lapkričio 8 d. ji apskundė Komisijos sprendimą Teisingumo Teismui (byla T-527/13). 2015 m. birželio 24 d. Teismas priėmė nutarimą, kuriuo Komisijos sprendimas iš dalies panaikinamas: Teismas patvirtino, kad Komisija yra teisi dėl pagalbos, susijusios su atidėtu dalinės įmokos, kurios terminas – 2010 m. gruodžio 31 d., mokesčio mokėjimu, tačiau atmetė Komisijos išvadas dėl naujos pagalbos, sukurtos tokio atidėjimo gavėjams, taip atsidūrusiems už leistinų Tarybos nustatytų ribų.

Papildomas mokestis už 2002–2003 prekybos metus

Vykdydama Tarybos sprendimą 2003/530/EB, Italija už gamintojus į ES biudžetą pervedė 1995–2002 prekybos metais taikytą papildomą mokestį.

Remdamosi 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1788/2003, nuo 2004 m. valstybės narės papildomą mokestį į Sąjungos biudžetą perveda tiesiogiai.

Tačiau 2002–2003 prekybos metams netaikomas nei Tarybos sprendimas, nei nauja nuo 2004 m. taikoma sistema. Atsižvelgiant į viršytas nacionalines Italijai skirtas kvotas, Italijos pieno gamintojai, dėl kurių kvota buvo viršyta, už 2002–2003 prekybos metus į Sąjungos biudžetą turėjo įmokėti 227,77 mln. EUR.

Iš šios sumos buvo išieškota ir į ES biudžetą sumokėta 56,58 mln. EUR, o 40,68 mln. EUR suma buvo panaikinta Teismo sprendimu. 2013 m. gruodžio 31 d. pieno gamintojai už 2002–2003 prekybos metų papildomą mokestį Europos Sąjungos biudžetui dar buvo skolingi 130,50 mln. EUR. Iš šios sumos 9,35 mln. EUR susiję su 2009 m. mokėjimo dalimis sistema.

Mokėtinas mokestis, kuriam netaikoma nei 2003 m. mokėjimo dalimis sistema, nei 2009 m. mokesčių grąžinimo sistema

Ankstesnėse ataskaitose jau buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad 2003 m. mokėjimo dalimis sistema ir 2009 m. mokesčių grąžinimo sistema (taikant palūkanų normą, kuri lygi Sąjungai nustatytai orientacinei palūkanų normai, padidintai keliais procentiniais punktais) taikoma tik nedidelei susigrąžintino mokesčio daliai.

Bendra mokesčio suma nuo 1995–1996 iki 2008–2009 prekybos metų, kaip pranešė Italija, yra 2,305 mlrd. EUR. Iš šios sumos 566,71 mln. EUR Italijos buvo išieškota 2013–2003 m., iš kurių 270,74 mln. EUR pagal 2003 m. mokėjimo dalimis planą, 4,99 mln. EUR – pagal 2009 m. mokesčių grąžinimo sistemą ir 290,98 mln. EUR – ne pagal mokėjimo dalimis sistemas.

Kalbant apie likusią 1,738 mlrd. EUR sumą,

– nedidelei jos daliai (199,88 mln. EUR) taikoma Italijos 2003 ir 2009 m. nustatyta mokėjimo dalimis sistema, kurioje dalyvauti nusprendė kai kurie mokestį skolingi pieno gamintojai;

– 211,23 mln. EUR pripažinti nesusigrąžintinais bankrutavus skolingam gamintojui arba teismui panaikinus sprendimą;

– gamintojai, kurie nesutiko dalyvauti mokėjimo dalimis sistemose ir kurių didžioji dalis dėl papildomo mokesčio bylinėjasi Italijos teismuose, lieka skolingi 1,327 mlrd. EUR.

Taigi apie 87 % už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2008–2009 m. nesumokėtų mokesčių sumos (1,527 mlrd. EUR) neįtraukti į jokias mokėjimo dalimis sistemas.

Bendra ne pagal mokėjimo dalimis sistemas surinkto mokesčio suma kol kas yra tik 290,98 mln. EUR. Remiantis Italijos institucijų ataskaita, ši dalis tokia maža dėl to, kad daug mokestį turinčių mokėti gamintojų dėl to bylinėjasi teismuose, todėl mokėjimai buvo sustabdyti.

Ankstesnėse Tarybai pateiktose ataskaitose Komisija išreiškė nuomonę, kad Italijos metinėse ataskaitose turėtų būti tiksliai aprašyta vykstančių teismo bylų situacija ir turėtų būti pateikta išsami informacija, patvirtinanti, kad gamintojai, kurių mokėjimo užginčijimą teismas atmetė, sumokėjo mokestį. Neturėdama išsamios informacijos apie tai, Komisija negalėjo tinkamai stebėti pažangos, padarytos susigrąžinant tą mokesčio dalį, kuriai nebuvo taikoma mokėjimo dalimis sistema.

Komisija teigiamai įvertino Italijos institucijų ataskaitoje dėl dešimtos įmokos pateiktą informaciją apie dabartinę bendrą mokesčio susigrąžinimo padėtį taikant 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą.

Tačiau kalbant apie sumų, neįtrauktų į minėtą mokėjimo dalimis sistemą, surinkimą, Italijos institucijų pateikti skaičiai rodo, kad pažanga nedidelė. Visų pirma, padaryta labai nedidelė pažanga susigrąžinant mokėtinus mokesčius, dėl kurių nebuvo ginčijamasi teisme arba kurie buvo užginčyti, tačiau teismo patvirtinti mokėtinais, arba dėl kurių vis dar bylinėjamasi, bet atidėjimo sprendimas priimtas nebuvo.

2013 m. gruodžio 31 d. faktiškai šių mokėtinų sumų surinkta apie 240,92 mln. EUR, o 827 mln. EUR suma dar nesumokėta. Komisija taip pat pažymi, kad iš 1,527 mlrd. eurų, mokėtinų nuo 1995–1996 iki 2008–2009, 500 mln. EUR vis dar negrąžinti, nes yra bylinėjamasi sustabdant teisėjo paskirtą pagalbos susigrąžinimą, bet jie turės būti susigrąžinti, kai teismai priims sprendimus valdžios institucijų naudai.

Kalbant apie šiuo metu mokėtinas sumas už visą laikotarpį nuo 1995–1996 iki 2008–2009 metų, faktiškai gauta tik 22,5 % sumų.

Laikotarpiu, kuriam taikomas Tarybos sprendimas (nuo 1995–1996 iki 2001–2002 m.), faktiškai surinkta 26,6 % pareikalautų ir šiuo metu mokėtinų sumų. Mokėtinos sumos apima:

– sumas, kurios nebuvo užginčytos: iš 172,12 mln. EUR mokėtinų sumų 109,65 mln. EUR buvo susigrąžinta, tai sudaro 63 % visų sumų;

– sumas, dėl kurių bylinėtasi teismuose, tačiau jų mokėjimo atidėjimo sprendimas priimtas nebuvo: iš 256,20 mln. EUR mokėtinų sumų susigrąžinta tik 28,38 mln. EUR, t. y. 11 % visų sumų;

– sumas, kurias teismai patvirtino: iš 639,97 mln. EUR mokėtinų sumų susigrąžinta 102,89 mln. EUR, t. y. 16,5 % visų sumų.

Komisija pabrėžia itin prastą susigrąžinimo rodiklį dviejų paskiausių kategorijų atveju. Be to, iš 172,12 mln. EUR, kurie niekada nebuvo užginčyti ir kuriuos buvo galima susigrąžinti nedelsiant, dar nesusigrąžinta 62,48 mln. EUR suma. Kalbant apie mokesčius, mokėtinus už 1995–1996 m. – 2001–2002 prekybos metus, reiškia, kad jau daugiau kaip 10 metų nesusigrąžinama 19,54 mln. EUR suma.

Komisija labai apgailestauja dėl lėtos mokesčių, kurie susigrąžinami ne pagal 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą ir ne pagal 2009 m. mokesčio grąžinimo sistemą, surinkimo pažangos.

Komisija toliau įdėmiai stebi susigrąžinimo procesą Italijoje, visų pirma mokesčių, neįtrauktų į mokėjimo dalimis sistemą, susigrąžinimą. Komisijos tarnybos keletą kartų pateikė savo pastebėjimus (taip pat ir neigiamas pastabas) Italijos institucijoms ir paprašė išsamios informacijos apie įvairius pieno mokesčių susigrąžinimo aspektus.

Tačiau, nepaisant pakartotinių Komisijos prašymų, Italijos institucijos iki šiol nesusigrąžino didžiosios mokėtinų mokesčių dalies.

2013 m. birželio 20 d. Europos Komisija, remdamasi SESV 258 straipsniu, paragino Italiją pateikti pastabas dėl nepakankamų priemonių, kurių imtasi sprendžiant papildomo mokesčio už 1995–2009 m. susigrąžinimo problemas. Tačiau Italijos pateiktame atsakyme nematyti jokios reikšmingos pažangos sumas susigrąžinant.

2014 m. liepos 10 d. Komisija priėmė pagrįstą nuomonę prieš Italiją, nes ši nesiėmė pakankamai priemonių užtikrinti veiksmingą ir efektyvų pertekliaus išieškojimą iš pieno gamintojų, kurie viršijo individualias kvotas tais metais, kai Italija viršijo savo nacionalines pieno kvotas.

Išvada

Komisija mano, kad Italijos institucijos laikosi Tarybos 2003 m. patvirtintos mokėjimo dalimis sistemos taikymo sąlygų ir padarė pažangą susigrąžindamos mokestį, nustatytą gamintojams, pasirinkusiems laikotarpiui nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m. nustatytą mokėjimo dalimis sistemą. Ši pažanga rodo, kad sistema valdoma tinkamai.

Kalbėdama apie sumas, kurios susigrąžinamos ne pagal mokėjimo dalimis sistemą, nuo 2010 m. Tarybai pateiktose vertinimo ataskaitose, 2013 m. birželio 20 d. Italijai perduotame oficialiame įspėjime ir, galiausiai, 2014 m. liepos 10 d. pagrįstoje nuomonėje Komisija jau išreiškė nepasitenkinimą dėl itin lėtos pažangos susigrąžinant mokesčius už pieno kvotas.

Italijos institucijų ataskaitoje dėl dešimtos įmokos pateikta informacija rodo, kad neįvyko jokių didesnių pokyčių faktiškai surenkant mokestį, kuriam netaikoma mokėjimo dalimis sistema. Atsižvelgiant į nesumokėto mokesčio dydį ir laikotarpį, per kurį nesusigrąžinta

mokėtina suma, daroma išvada, kad Italijos valdžios institucijos neužtikrino ir neužtikrina veiksmingo ir rezultatyvaus Sąjungos teisės aktų taikymo, todėl 2015 m. vasario 26 d. Komisija nusprendė kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą dėl įsipareigojimų nevykdymo pagal SESV 258 straipsnį.